

Розвинений фінансовий ринок передбачає наявність загальноприйнятої системи класифікації фінансових установ за ступенем надійності. Універсальною оцінкою надійності (кредитоспроможності) фінансової установи в Україні є **кредитний рейтинг**, який визначають за Національною рейтинговою шкалою.

Відповідно до Закону України № 448/96-ВР від 30.10.1996 р. «Про державне регулювання ринку цінних паперів України», **кредитний рейтинг** – це умовний вираз кредитоспроможності об'єкта рейтингування в цілому та/або його окремого боргового зобов'язання за національною шкалою кредитних рейтингів.

Відповідно до цього Закону, рейтингові оцінки, отримання яких є обов'язковим, мають право визначати виключно **уповноважені національні рейтингові агентства** та (або) **визнані міжнародні рейтингові агентства**.

Дослідження щодо кредитних рейтингів вітчизняних банківських установ проводилося за статистичними даними, актуалізованими на 01.02.2012 р. На цей час в Україні підтримували кредитні рейтинги банків три визнані міжнародні («Fitch Ratings», «Moody's» та «Standard & Poor's»), три уповноважені національні (НРА «Рюрік», РА «Експерт-Рейтинг», РА «IBI-Rating») та одне екс-уповноважене (РА «Кредит-Рейтинг») рейтингові агентства.

Відмітимо, що станом на 01.02.2012 р. в Україні діяло 175 банків. Згідно Рішення НБУ № 814 «Про розподіл банків на групи» від 23.12.2011 р., вони класифіковані за групами. До I групи відносяться банки, активи яких складають більше 15 млрд. грн., до II групи – банки, активи яких складають більше 5 млрд. грн., до III групи – банки, активи яких складають більше 3 млрд. грн., до IV групи – банки, активи яких складають менше 3 млрд. грн.

Таким чином, до I групи банків належать 17 банків, з яких прорейтинговано 16 банків (94% банків або 96% активів I групи). До II групи банків належить 19 банків, з яких прорейтинговано 17 банків (90% банків або 92% активів II групи). До III групи банків належить 22 банки, з яких прорейтинговано 19 банків (86% банків або 87% активів III групи). До IV групи банків належать 117 банків, з яких прорейтинговано 44 банки (38% банків або 55% активів IV групи).

В цілому, національними та міжнародними рейтинговими агентствами прорейтинговано 90% активів банківської системи України.

Метою дослідження НРА «Рюрік» є оцінка надійності банківської системи України шляхом визначення її довгострокового кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою.

Проаналізувавши інформацію щодо кредитних рейтингів вітчизняних банків, НРА «Рюрік» дійшло таких висновків:

– Середньозважений кредитний рейтинг банків I групи для прорейтингованих банків знаходиться на рівні uaA+. Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов. Знак «+» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

– Середньозважений кредитний рейтинг банків II групи для прорейтингованих банків знаходиться на рівні uaBBB. Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

– Середньозважений кредитний рейтинг банків III групи для прорейтингованих банків знаходиться на рівні uaBBB. Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

– Середньозважений кредитний рейтинг банків IV групи для прорейтингованих банків знаходиться на рівні uaBBB. Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

– Середньозважений кредитний рейтинг банківської системи України для прорейтингованих банків знаходиться на рівні uaA. Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

– Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України з урахуванням непрорейтингованих банків належить проміжку [uaBBB; uaA]. Таким чином банківська система України характеризується, як мінімум, достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками та є чутливою до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Можливі майбутні зміни кредитних рейтингів вітчизняних банків знайдуть своє відображення в подальших дослідженнях НРА «Рюрік», присвячених визначенню надійності банківської системи України.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: РА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: www.expert-rating.com), РА «IBI-Rating» (режим доступу: www.ibi.com.ua/), РА «Кредит-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: www.moody.com/), «Standard & Poor's» (режим доступу: www.standardandpoors.com/); а також власних баз даних.

Повна версія спеціального дослідження розміщена у вільному доступі на офіційному сайті Агентства (www.rurik.com.ua).

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік», к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76;

Відповідальний аналітик:

Ковальчук Олександр Сергійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).